

Dost sözü

Beləcə yazmır o, şeirlərini...

Tələbə yoldaşım, dostum Vaqif Bəhmənlili "Mən belə yazıram şeirlərimi" əsərinə

**Dörd qat бүкүлүрәм söz axtaranda,
Hürgüclü dəvənin beli oluram.
Həqiqət soruşub, düz axtaranda
Topuğu zəncirli dəli oluram.
Mən belə yazıram şeirlərimi.**

Müqayisə hər zaman yanlış və qüsur-ludur. Amma di gəl bəzi məsələlərin açarı elə müqayisədən keçir. Biri uğurunun səbəbini, yollarını, üsulunu, düsturunu etiraf edəndə istər-istəməz başqası özünü həmin qalibə salıb "belə olsa mən də uğura çatardım" düşüncəsi keçirir ağılından. Bu nəticə səni qane eləmir, çünki quyuya su tökməklə olmur, gərək mənəsbəndə olsun. Onda tutursan başqa yolun ucundan. Uğursuzluğuna bəhanə axtarırsan. Bir də bunu bir matah kimi tərifləyərək edirsən. Minnət qoya-qoya. "Əşşi burda nə var ki? Onda olan şərəit (pul, imkan, qohum, daha nə bilim nə) məndə olsa, mən ondan da yaxşı yazaram (oxuyaram, oynayaram və s.)"

Yaxud "Onu dəyəyə, qiymətə mindirən var, məni gözləri götürmür, yoxsa mən ondan pis yazmıram ki". Sovet dövründə Azərbaycanda bir müəllimə "SSRİ xalq müəllimi" fəxri adı verilmişdi. Bu fəxri ad SSRİ Ali Sovetinin fərmanı ilə 1977-ci ildə təsis olunmuşdu və təhsil sahəsində nailiyyət qazanmış müəllimlər ona layiq görülürdülər. Azərbaycandan başqa bir müəllim bu "haqsızlığa" dözməyib SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri A. A. Qromıkoya sitəmli bir məktub yazmışdı: "Yoldaş Qromıko! Bu günlərdə Siz Filankəs müəllimə "SSRİ xalq müəllimi" adı vermisiniz. Fərmanı oxuyandan sonra dönüb öz həyat yoluma baxdım və gördüm ki, mən heç də o filankəsədən zəif müəllim olmamışam, indiyədək işlədiyim qırx il ərzində minlərlə şagird hazırlayıb dövlətə təhvil vermişəm Xahiş edirəm xidmətlərimi nəzərə alıb mənə də o fəxri adı verəsiniz." Şərh etməyəcəyəm! Çünki məqsədim qeybət eləmək yox, öz tənbəlliyimə dostumun gözəl şeirinin pəncərəsindən baxaraq "haqq qazandırmıqdır".

Jurnalistika emalatxanasına eyni vaxt-

da ayaq basmış olsaq da, Vaqif lirik, poetik qəlbə malik biri kimi o mətbəxin ustalarından idi artıq. Ona görə də o yazanda... mən yazmırdım. Həmin vaxtdan bəri həmişə mənə nəşə əngəl olur, kimsə çağırır, kimsə harasa göndərir, gah tələsirəm, gah gecikirəm. Əlqərəz, nə "hürgüclü dəvə", nə "topuğu zəncirli dəli" olmağa vaxt tapıram. İllər beləcə keçdi, dolandı. Bir də baxdım ki, Vaqif deyir:

**Sanki, bala çıxır, sınır yumurta,
Dərhal pərvazlannam neçə min yerdən.
Yaxa cıra-cıra, üz yırtı-yırtı,
Ölü götürürüm elə bil yerdən.
Mən belə yazıram şeirlərimi.**

Deyirəm, ay qardaş, bir dayan, dur, bu nə həşirdi? Mən hələ başlamamışam. Beynimdə o qədər fikir var... Yazsam, sənin şeirlərin kölgədə qalacaq, bircə macal ver. Amma indi tələsik rayona gedirəm, əmi-oğlunun toyudu. Gəlib sənə elə bir yazı verəcəm ki, sevincdən ağlın duracaq. Nə yumurta, nə cücə? Nə ölü, nə molla?

**Dinləmir ki! Deyir:
Oğrunu tuturam qoruqda ikən,
Qoymuram talaya cərgəni, vəri.
Şilləni çırpıram varaqda ikən
Ağzının üstünə nadürüstlərin-
Mən belə yazıram şeirlərimi.**

Bax, bu olmadı. Mənim oğru-quldurla işim olmaz. Nadürüstlərlə varaq davası da mənlilik döyül. Mən olsa-olsa kənarda durub baxaram, arada o Çarli Çaplin vardı ey, filmində içindən bir adam çıxıb rəqibini o ki var döyüb qaçıb yenə gizləndirdi sahibinin qılıfına, eləcə oğrunu-qulduru-nadürüstü cəzalandırıb özümü təmizə çıxararam ki, vicdanım rahat olsun. Bir də elə olur ki, mən gəndən gəlib oğrunu tutmağa çalışana qədər gəlib görürəm ki, nə oğru qalıb, nə də oğurlanası əşya. Hər şey olur nur-əlanur. Təzədən çəkilişəm öz güşəmə, alıram əlimə kitabını dostumun, o da tənəsini vurur üzümə:

**Pud-pud ət kəsilir sanki ətimdən,
"Qarabağ" yazmağa qorxuram, qar-daş.**

**Lap yerə girirəm xəcalətimdən,
Qələmi gözümə soxuram, qardaş.
Mən belə yazıram şeirlərimi.
Şükür Yaradana, bizə izin verdi
"Qarabağ" sözünü fəxrlə yazmağa,
Düşmənin pərənin pozan igidlər,
Həsrət qoymadılar bizi papağa.**

Az qala şeir yazmağa başladım ey. Artıq "xəcalətli düşmənin olsun" ibarəsi də yerinə düşdü. Yağı düşmən nə qədər cilov gəmirsə də dəmir yumruq qafasını elə silkələmədi ki, bir daha Qarabağa kəm baxsın. Yenə də ilanının ağına-qarasına lənət! Barıtı quru saxlamaqda fayda var.

**Qəm dərin dəryadı, gedib dərinə,
Sözün ağrısını yaxşı duyuram.
Sətilər sonunda nöqtə yerinə
Bir damla qanlı göz yaşı qoyuram.
Mən belə yazıram şeirlərimi.**

**Qurut gözünün yaşını, qardaş.
Qəm-qüssə şələnə daha yerə qoy.
Sənin yetmiş ildə çəkdiyin dərdi.
O hürgüclülər indi çəksin qoy.**

Sən axırda məni də qafiyə tutmağa öyrədəcəksən, Vaqif. Amma keçəl suya gedən döyül. Sadəcə ilham pərisi dediyin o gözəl yanımdan keçəndə səbə yeli kimi məni də cilovlamaq istəyir, mən, o siz tərəflərdə nətər deyirlər, "tutux" vermirəm. Sən ağıllı tərpnəmisən, altmış il bundan qabaq yapışmışsan onun ətəyindən, indi kim-kimi ilhamlandırır, bir Allah bilir, çünki:

**Pəşən can hərləmək, boş xəlbirsən ki,
Dəftərin, qələmin, dilin – Allahın.
Sözlərdən nərdivan düzəldirsən ki,
Yetsin ətəyinə əlin Allahın –
Sən belə yazırsan şeirlərini.**

Şükür, min şükür, sənin əlin Allahın ətəyindədi. Dilin dilimizin güzgülü, şeirin şeirimizin incisi olub. Amma mən belə yazmıram yazılarımı. Çünki çörəyi ver çörəkçiyə, birini də üstəlik. Yoxsa mənim kimi? İyirminci ildə Qarabağı işğaldan azad etməyə başlayan igidləri tərənnüm edən yazı yazmaq istəyirdim. Mən düşünənə qədər rəşadətli oğullar torpaqları azad etdilər. Aradan beş il keçib, təkcə mən yox, bütün yazıçılar birliyi hələ gücənir ki, bir sanballı əsər ortaya qoysun, olmur ki, olmur. Bu yaxınlarda Azərbaycandan qayıdıb "On beş gün cənnətdə" adlı bir yazı başlamışdım ki, İsrail İranı vurdu. Dedim fəal mövqeli insan kimi mən əvvəl bu qlobal hadisəyə münasibət bildirim. İşin içinə girib İranı haqlı, İsraili haqlı, Trampı sülh göyərçini deyər düşündürdüm ki, cəmi oniki gündə müharibə bitdi. Bu qədər tələsikdə yazı yazmaq olar?

**Cəfər SADIQ,
Mə k a**